

Depremi Unutma, Unutturma!

Gölcük merkezli olarak 17 Ağustos 1999 tarihinde yaşanan Büyük Marmara Depremi'nin 20. yılında TMMOB yazılı basın açıklaması gerçekleşti. Depreme hazırlık konusunda ülkemizin 20 yıl öncesine göre daha iyi durumda olmadığına vurgu yapılan açıklamalarda, 7 milyon yapının risk taşıdığı belirtilerek, acilen bilimin, teknolojinin ve doğanın sesine kulak verilmesi çağrısı yapıldı.

TMMOB'un depreminin 20. yılına ilişkin olarak 16 Ağustos 2019 tarihinde Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz imzasıyla yaptığı açıklamada, resmi rakamlara göre 18 binin üzerinde yurttaşımızın depremde hayatını kaybettiği belirtildi. 17 Ağustos'un doğal afetlerin büyük toplumsal felaketlere dönüşebildiğinin en acı örneklerinden biri olduğuna vurgu yapılan açıklamada, "Deprem yarattığı yıkımın ve yaşadığımız toplumsal travmanın büyüklüğüne rağmen, aradan geçen 20 yıl boyunca deprem gerçeği ile gerçekten yüzleştirdiğimiz, yeni depremlere hazırlanma konusunda mesafe kaydettiğimiz söylenemez" ifadelerine yer verildi. Çarpık kentleşen ve mühendislik hizmeti alamayan

yapıların çoğunlukta olduğu bölgelerin depremlerden daha fazla etkilenmesine değinilen açıklamada, aradan geçen 20 yıl şöyle değerlendirildi:

"Afet riski olan yerleşim yerleri taşınmadı, binalarımız depreme dayanıklı hale getirilmedi, kent merkezlerinde deprem toplanma alanları oluşturulmadı, afet sonrası kriz yönetim senaryoları hazırlanmadı. Bütün bunlar yapılmazken, kamusal bir anlayışla yürütülmesi gereken 'yapı denetim' sistemi tümüyle ticarileştirildi. Odalarımızın mesleki yeterlilik, eğitim, belgelendirme ve denetleme gereklilikleri yapı denetim süreçlerinden dışlandı. 'İmar Barışı' adı altında projesi olmayan, hiçbir mühendislik hizmeti almamış kaçak yapılar ruhsatlandırıldı. 10 milyonun üzerinde kaçak yapının ruhsatlandırıldığı bu imar affıyla birlikte yapı stokumuzun proje uygunluğu ve deprem dayanıklılığı konusunda denetlenme ihtimali ortadan kaldırıldı."

Dayanaksız binaların yenilenmesi hedefiyle başlatılan kentsel dönüşümün inşaat firmalarına kaynak aktarılmasının aracı haline getirildiğine vurgu yapılan açıklamada, "Kent merkezlerinde bulunan afet toplanma alanı statüsünde park, bahçe ve

meydanlar yapılaşmaya açılarak afet sonrasında yaşamı sürdürmeye olanak verecek güvenli alanlar ortadan kaldırıldı" denildi. Depreme hazırlık bakımından 20 yıl öncesine göre daha iyi durumda olmadığımızı dikkat çekilen açıklamada, acil atılması gereken adımlar ise şöyle özetlendi:

"Yapı denetimi sistemi TMMOB ve bağlı Odalar, üniversiteler ve ilgili kesimlerin katılımıyla kamusal bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Ülke genelindeki yapılar incelenerek riskli yapılar tespit edilip güvenli hale getirilmelidir. Uygun olmayan zemin ve arazilerdeki yapılar derhal boşaltılmalıdır. Tüm yaşam alanlarımız bilimin ve teknolojinin rehberliğinde, insanların ihtiyaçları doğrultusunda ve doğayla barışık biçimde yapılandırılmalıdır. Geçtiğimiz yıllar içinde 'İmar Barışı' adı altında ruhsatlandırılan yapılar derhal denetlenmeli, kaçak yapılar hiçbir biçimde affedilmemelidir. Çıkarılan deprem yönetmelikleri geliştirilmeli ve harfiyen uygulamaya konmalı, yönetmeliklere aykırı tüm işlemlerin tesis edilmesi engellenmeli; Odalarımızın kamusal görevi olan mesleki denetim yetkilerini sınırlandırmaya yönelik düzenlemeler kaldırılmalıdır."